

Nr 14.

Av herr **Fröderberg m. fl.**, om en rättvisare anpassning av hyror och bostadstillägg vid pensionärshem.

Behovet av pensionärshem torde vara lika stort på landsbygden som i städer och köpingar. Det lika behovet har emellertid icke funnit uttryck i en rättvis avvägning de olika kommuntyperna emellan av de samhällliga stödåtgärder, som här kunnat komma i fråga. Såsom kommer att framgå av det nedanstående visar ekonomiseringen av dessa hem vissa anmärkningsvärda förhållanden.

Det må först konstateras, att om statsbidrag skall erhållas till byggandet av ett pensionärshem, fordras det samma standard på hemmet på landsbygden som i staden. Byggnadskostnaderna bli lika stora, kanske större på landsbygden, om inte vatten- och avloppsnät finnes förut.

Även den årliga driftkostnaden blir lika stor, om inte större, på landsbygden, då med nuvarande vedpriser det är dyrare att elda med ved än med koks. Återstår frågan om hyresbetalningen.

Enligt bostadsgrupperingen betala pensionärerna i årshyra:

	Ensamma Kr.	Makar eller likställda Kr.
Bostadsgrupp I	120:—	180:—
» II	160:—	240:—
» III	220:—	330:—
» IV	280:—	420:—
» V	320:—	480:—

Enligt samma bostadsgruppering ha folkpensionärerna följande bostadstillägg:

	Ensamma Kr.	Makar eller likställda Kr.
Bostadsgrupp I	0:—	0:—
» II	150:—	200:—
» III	300:—	400:—
» IV	450:—	600:—
» V	600:—	800:—

Om man jämför hyresbeloppen med bostadsbidragen finner man, att i grupp I får pensionären erlægga hela hyran utan bostadstillägg, i grupp II 10 kronor utöver tillägget, men i grupperna III—V får han 80, 170 respektive 280 kronor över av tillägget, sedan hyran är betald.

Makar eller likställda få i grupp I erlægga 180 kronor utan bostadstillägg, i grupp II 40 kronor utöver tillägget, men i grupperna III—V få de 70, 180 respektive 320 kronor över.

Hur ställer det sig för kommunen-värden?

Om vi räkna årliga driftkostnaderna, räntor, bränsle och underhåll inräknade, till 900 kronor per lägenhet, blir kommunens kostnadsandel utöver hyresinkomsterna per lägenhet, om hyresgästen är

	Ensamstående Kr.	Makar eller likställda Kr.
Bostadsgrupp I	780:—	720:—
» II	740:—	660:—
» III	680:—	570:—
» IV	620:—	480:—
» V	580:—	420:—

Som framgår av ovanstående uppställning råder det anmärkningsvärda skillnader i den kostnadsandel, som faller på kommunen i de olika bostadsgrupperna. Skillnaden mellan kostnadsandelen för kommunen i högsta och lägsta bostadsgrupp är 200—300 kronor per lägenhet. Ingen av dessa differenser mellan de olika kommuntyperna torde vara försvarlig. Denna orättvisa, som således består i att kommun i lägre bostadsgrupp får bära en större nettokostnad per lägenhet än en kommun i högre — åstadkommen genom en statlig »stöd»-åtgärd — torde inte kunnat bestridas. En justering till en rättvis avvägning är här av nöden.

I detta sammanhang må en annan och likartad fråga beröras. Varför få inte samma hyresuppgifter ligga till grund för lönegruppering och bostadsgruppering? I Gävleborgs län äro alla landskommuner, när det gäller lönerna, i dyrortsgrupp III, men när det gäller tjänste- och pensionärsbostäder i grupp I, och ändå är det numera nästan enbart hyrorna, som åstadkomma skillnaden i levnadskostnader. Här går det inte att skylla på den olika standarden, då, när det gäller tjänstebostäderna, det inom varje grupp finnes en standardgruppering A, B, C o. s. v.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en snar utredning av frågan om en rättvisande anpassning av hyror och bostadstillägg till de verkliga driftkostnaderna för pensionärshem och att för riksdagen framläggas de förslag, som utredningen kan föranleda.

Stockholm i januari 1951.

And. Stjärne.
John G. Löfroth.

Hj. Åhman.
Olaus Nyberg.

Gottfr. Fröderberg.
Ragnhild Sandström.
Paul Bergstrand.